

Notat om hørings svar 2019 i sagen om isætning af planker i udløbsbygværket fra Nørresø til Hunse Å (betjeningsvejledning)

Der er kommet 3 hørings svar

Den 10.9.2019 fra Fiskeristyrelsen:

De gør opmærksom på, at der er et ålepass i slusen, og at det skal fungere for glasål i perioden 1. april til 31. oktober.

Den 4.10.2019 fra DN Lolland:

De bemærker med tilfredshed, at styrekoten er sat til 8,74 DVR90, og derved er styrevandstanden, som den har været i de sidste mange år. De foreslår, at der støbes på overfaldskanten i stedet for at sætte planker i bygværket.

De synes ikke, at det skal være en dato, men vandstanden der bestemmer isætning af planker.

En eventuel klage bør ikke have opsættende virkning.

Der er utætte porte i stigbord, som bevirker et "vandspild"

Bemærkninger til hørings svaret:

Hvis der støbes på overfaldsbygværket, vil slusen skulle åbnes i længere tid af gangen, derved kommer der falsk ledestrøm fra bygværket, hvorved fisk får besvær med at finde omløbsstryget.

Teknik- og Miljømyndigheden er enig i at isætning af planker skal ske efter styrevandstanden og ikke efter en dato.

Teknik- og Miljømyndigheden bestemmer ikke om en klage har opsættende virkning. I den forrige klage, havde kommunen anmodet klagemyndigheden om at klagen ikke fik opsættende virkning, men der kom ikke svar, inden at sagen blev hjemvist.

I sluseportene er der et ålepass, som leder vand igennem den ene port. Ålepasset skal virke i sommerhalvåret. Det vurderes, at utæthederne i bygværker og ålepasset foranlediger en gennemstrømning på ca. 30 l i sek. Det sænker vandstanden i søerne 1 cm på ca. 30 dage. Det er ikke noget væsentligt vandstands fald. Fordampningen kan om sommeren bevirke det 10 dobbelte.

Den 4.10.2019 fra VKST (Jens Kahr) på vegne af lodsejere omkring Søndersø:

VKST har fremsendt et forslag til en betjeningsvejledning, som er udarbejdet i tæt dialog med lodsejerne. De skriver, at den er med udgangspunkt i formålet i projektbeskrivelsen for opførelsen af bygværket i 1997, tidligere vejledninger, sikkerhed for at flodemålet kun overskrides i ekstreme situationer, samt afgørelsen i 2019 fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

VKST gør opmærksom på, at et flodemål er defineret som den maksimalt tilladelige vandstand i en sø, der er reguleret af et stemmeværk.

Dato: 13. november 2019
Sags ID: 184691

Lolland Kommune
Teknik- og Miljømyndighed

lolland@lolland.dk
www.lolland.dk

Kontaktperson
Preben Arne Hansen
Natur og Miljø

paha@lolland.dk
Tlf.: 54676425

De anfører, at når kommunen angiver i betjeningsvejledningen, at vintervandstanden normalt overskrider flodemålet, er det i strid med definitionen på flodemål og formålet med etableringen af udløbsbygværket i 1997.

VKST mener, at betjeningsvejledningen skal indeholde en entydig og forståelig beskrivelse af hvornår og hvordan udløbsbygværket ved Nørresø skal betjenes, især i vinterhalvåret hvor vandstanden ikke kan holdes omkring styrekoten på 8,74 DVR90 i et normaltår, uden at slusen åbnes.

Bemærkninger til høringssvaret:

Det nye i VKST forslag til en betjeningsvejledning er, at der defineres et vintertidsrum (fra 1.12 til 15.4), hvor der ikke skal sættes planker i udløbsbygværket, og en beskrivelse af i hvilken vandstandskote stigbordet skal åbnes. Om vinteren (1.12 til 15.4) åbnes stigbord ved vandstand over kote 8,78 DVR90 og om sommeren ved vandstand over kote 8,74, efter at alle planker i udløbsbygværket er fjernet.

Stigbordet er i de seneste år blevet åbnet næsten hver vinter. Det vil derfor være ønskeligt, at det beskrives i betjeningsvejledningen, hvornår stigbord åbnes.

Iht. den tidligere betjeningsvejledning blev der sat planker i overfaldsbygværket, når vandstanden var faldet til kote 8,72 DVR90 målt ved vandstandsmåleren i Vestergade. I den nye betjeningsvejledning bliver det i kote 8,74 målt ved naturskolen. Datoen, for hvornår der tidligere er sat planker i, varierer igennem årene fra midt i marts til sidst i april, mediandato er 9.4.

Det er ikke undersøgt, om det betyder noget væsentligt for vandstanden og dermed for natura 2000 området, hvis der først sættes planker i overfaldsbygværket fra 15. april i modsætning til at sætte planker ved en vandstand på 8,74.

Hvis det vælges, at sætte planker i ved en vandstand på 8,74 vil forholdene være som tidligere, og det er derfor unødvendigt med nye undersøgelser.

Såfremt det besluttes, at der skal sættes planker i overfaldsbygværket ved en vandstand på 8,74, ligger den af VKST foreslåede betjeningsvejledning tæt op af den i høring udsendte betjeningsvejledning. Forskellen er en mere klar og tydelig beskrivelse af hvornår stigbordet åbnes ved vandstande over styrekoten.

Naturvurdering af høringssvar

Bemærkninger til VKST's høringssvar

VKST mener at Lolland Kommunes forslag til betjeningsvejledning, vil forringe jordrugende fugles ynglemuligheder. Teknik- og Miljømyndigheden vurderer, at de jordrugende fugles ynglesæson er afpasset søernes højeste vandstand, således at de generelt set yngler når vandstanden er på sit højeste.

Man kan dog forvente en vis dynamik i vandstanden over årene, hvilket er helt naturligt, det ser man også i naturlige økosystemer, som ikke er påvirket af menneskelig aktivitet. Skulle det hænde at vandstanden bliver ekstrem høj og oversvømmer reder, så vil nogle arter givetvis prøve at yngle igen. Kun i ekstreme tilfælde vil det være umuligt for jordrugende fugle at yngle grundet for høj vandstand, og i disse tilfælde skyldes det ikke reguleringen af vandstanden, men ekstreme nedbør og begrænset kapacitet igennem Huns Å.

Teknik og Miljømyndigheden er heller ikke bekymret for så vidt angår forårsoversvømmelserne af de sønære arealer generelt, da økosystemet i søerne, og søernes vandkvalitet generelt hænger nøje sammen med den rigtige sammensætning af rovfisk kontra

fredsfisk. Især gedder er knyttet til oversvømmede engarealer i foråret, hvis de skal have ynglesucces. Her går de ind på de oversvømmede engarealer på meget lavt vand for at gyde. Kan de ikke det, er der risiko for at antallet af gedder i særdeles Sønder sø falder til et niveau, hvor de ikke kan gøre indhug i antallet af fredsfisk, og balancen i søen kan tippe til fordel for fredsfiskene. Sker det, vil der være risiko for at vandkvaliteten igen bliver dårligere end det er tilfældet i dag, da fredsfisk æder dyreplankton, som igen æder algerne i søen, og derved sikrer god sigtbarhed og vandkvalitet.

Herudover vil det være problematisk for flere habitatnaturtyper, hvis der ikke sker oversvømmelser om vinteren især for habitatnaturtypen tidvis våd eng, som netop er kendetegnet ved at være vinteroversvømmet. Vand på naturarealerne forhindrer også at mere kulturprægede arter, især kulturgræsser og forskellige vedplanter, vil indfinde sig på arealerne. Bliver naturarealerne for tørre, vil man få mindre artsrige naturarealer, og man vil ikke kunne sikre gunstig bevaringsstatus for habitatnaturtyperne jf. målsætningerne i Statens Natura 2000 handleplaner og Lolland Kommunes Natura 2000 handleplaner.

Med det nye overløbsbygværk som Storstrøms Amt opførte i 1997, var det ikke hensigten at vandstanden Maribosøerne skulle reguleres med stigningsbordet, medmindre der var ekstreme hændelser som godtgjorde, at det var nødvendigt. Der er mange ulemper for vandløbsfaunaen ved at bruge stigningsbordet til at regulere vandstanden i søerne. Et af de store problemer er, at ingen smådyr eller fisk kan svømme op i mod strømmen når stigningsbordet åbnes. Det bliver derfor en barriere for dyrenes frie bevægelse mellem vandløb og sø. Derudover skaber det en falsk ledestrøm for vandrende fisk som ørred, som forsøger at vandre op, hvor strømmen er stærkest. Dette kan udmatte dem, så de slet ikke fuldender deres vandring mod gydepladserne længere opstrøms.

Derudover kan for flittig brug af stigningsbordet betyde, at vandstanden i søerne kun i mindre grad end tidligere når flodemålet, og at man får færre dage med oversvømmede engarealer til mulig gunst for rovfisk og habitatnaturtyper.

Det anbefales derfor, at man enten, inden man vedtager at regulere vandstanden i Sønder sø med stigningsbordet, undersøger konsekvenserne af øget vandafledning om vinteren og tidligt forår ved brug af stigningsbordet, eller følger udviklingen tæt på de habitatnaturtyper som er knyttet til vandstanden i søen såsom tidvis våd eng, rigkær, hængesæk og hvas avneknippemose. Det vil også være relevant at undersøge, hvilken betydning det vil have for geddernes reproduktion, såfremt engarealerne kun i ringere grad bliver oversvømmet fremadrettet, end det er tilfældet i dag.

I forhold til forslaget om at plankerne skal fjernes i et bestemt tidsrum, fra 1. december til 15. april vil det være mere korrekt til stadighed at regulere plankerne efter vandstanden i søerne frem for bestemte datoer, således at man aldrig kommer i en situation i foråret, hvor man har fået lukket alt for meget vand af søen, da man så kan risikere, at have fået lukket så meget vand af søerne om foråret så man får et efterslæb med lav vandstand i hele det vitale forår og gennem hele sommeren.

Bemærkninger til DN's høringssvar

DN bemærker at sluseportene er utætte, men det må betegnes som en mindre væsentligt, men at man bør have det in mente, hvis portene bliver væsentligt mere utætte, end det er tilfældet i dag.